

ПРОБЛЕМИ І НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

проф. Сотник І. М., студент гр. Ез-61Р Петренко Т. П.

Оптова торгівля є важливою ланкою, що забезпечує необхідну інтенсивність і прискорення процесу товароруку в умовах ринкових відносин. Вона організовує рух товарів каналами розподілу, сприяє синхронізації виробництва і споживання товарів. Отже, оптова торгівля – це діяльність із придбання і відповідного перетворення товарів для наступної їх реалізації підприємствам роздрібною торгівлі, іншим суб'єктам підприємницької діяльності.

Оптова торгівля є частиною внутрішньої торгівлі, яка охоплює продаж товарів як великими, так і малими партіями з метою їх перепродажу або виробничого споживання. Вона здійснюється за цінами, які нижчі від роздрібних цін, але вони повинні забезпечувати нормально працюючому промислового та торговельного підприємству відшкодування витрат, внесення платежів до бюджету, створення фондів економічного стимулювання та формування прибутку. Даний вид торгівлі стимулює збут товарів, формує їх асортимент і забезпечує транспортування. Найбільш впливовими оптовими торговельними структурами є великі торговельні підприємства, торгові дома, дистриб'юторські фірми тощо.

Рационально організована торговельна діяльність сприяє оптимізації виробничої і комерційної діяльності, розширенню її масштабів, підвищенню ефективності на основі комплексних ринкових досліджень, вивчення факторів ризику по всій їхній сукупності, достовірного прогнозування майбутнього з достатньо чіткими орієнтирами бажаного комерційного успіху. Тим самим, вказана галузь створює необхідну комерційну інформацію для надання відповідних послуг всім учасникам ринкового обороту, які потребують управління власними ринковими сегментами по всьому ланцюгу відтворювального процесу.

Темпи розвитку оптової торгівлі в Україні останніми роками є позитивними. Так, за підсумками 2011 р. оборот вітчизняних підприємств оптової торгівлі становив 1088,3 млрд грн. Фізичний обсяг оптового товарообороту збільшився на 0,6% порівняно з січнем-груднем 2010 р. за даними Держкомстату України. Основними факторами, що вплинули на зростання обороту оптової торгівлі, стали зростання виробництва у переробній і добувній промисловості та збільшення обсягу зовнішньоторговельних операцій.

На противагу, оборот роздрібною торгівлі за січень-грудень 2011 р. становив 674,7 млрд грн., що на 14,7% більше обсягу січня-грудня 2010 р. У структурі обороту роздрібною торгівлі на організовані та неформальні ринки припадало 30,8%. В обороті організованих ринків 13,5% становив продаж сільськогосподарських продуктів.

Незважаючи на динамічність розвитку сфери оптової торгівлі в Україні, їй притаманні певні проблеми, до основних з яких належать:

- зростання заборгованості із заробітної плати населенню;
- обмеження споживчого кредитування на придбання товарів тривалого користування;
- обмеження конкуренції на оптових ринках;
- недосконалість податкового законодавства, нормативно-правової бази, які створюють передумови до збільшення кількості економічних злочинів та правопорушень, заниження оподаткованої бази оптових підприємств та ін.

Таким чином, на сучасному етапі розвитку перед торговельними підприємствами постають питання щодо визначення стратегічних напрямів їх подальшого функціонування і підвищення ефективності ведення господарської діяльності. Вирішення цих питань потребує безпосереднього втручання держаних органів влади.

Основним завданням державної політики у сфері оптової торгівлі є розвиток конкурентного середовища і подолання монополізму на ринку оптової торговельної діяльності, а також стимулювання роботи оптової ланки з упровадження активних форм просування товарів українських виробників.

Також одним з основних завдань держави для покращення роботи оптових підприємств є вирішення проблемних питань у сфері оподаткування юридичних осіб. Дану проблему слід детально розглянути як законодавчим, так і виконавчим органам. В цілому, слід виділити такі сфери державного регулювання оптової торгівлі, які мають безпосередній вплив на її розвиток, і потребують подальшого удосконалення:

- митне, валютне регулювання, квотування та субсидування;
- формування єдиної політики в галузі стандартизації та сертифікації послуг;
- посилення фінансового контролю за оптовим товарооборотом в усіх його формах;
- внесення змін у систему готівкових, безготівкових розрахунків, вексельного обороту, що мають їх спростити;
- регулювання іноземних інвестицій у сферу торгівлі;
- розроблення порядку ліцензування та кредитування торговельних підприємств з урахуванням галузевих особливостей;
- розроблення галузевих індикативних програм розвитку торгівлі й оцінка наслідків їх реалізації;
- розроблення галузевої науково-технічної і кадрової політики.